

DR
K3NC2R1
HUS4T

Torsdag 23. november 2017 kl. 19.30
Fredag 24. november 2017 kl. 19.30

AFKHAM & AIMARD

DR SymfoniOrkestret
David Afkham, dirigent
Pierre-Laurent Aimard, klaver

PRO GRAM

Torsdag 23. november kl. 19.30
Fredag 24. november kl. 19.30

DR Koncerthuset
koncertsalen

DR SymfoniOrkestret

David Afkham
dirigent

Pierre-Laurent Aimard
klaver

Christina Åstrand
koncertmester

Torsdagskoncerten sendes
direkte i P2 Koncerten og
genudsendes søndag
26. november kl. 12.15.

Mød Musikken
Der er koncertintroduktion
kl. 18.30 i koncertsalen med
P2-værten Celine Haastrup,
der fortæller om programmet
og interviewer medvirkende
fra koncerten.

I koncertpausen vil der
være cd-salg i foyeren, hvor
publikum har mulighed for at
købe de seneste udgivelser
med DR's kor og orkestre.

RICHARD STRAUSS (1864-1949)
Till Eulenspiegels lustige Streiche, opus 28 (1894-95)

Varighed: ca. 15'

MAURICE RAVEL (1875-1937)
Klaverkoncert, G-dur (1931)

- I Allegramente
- II Adagio assai
- III Presto

Varighed: ca. 23'

PAUSE (30') ca. 20.15

RICHARD STRAUSS
Rosenkavaler-suite (1945)

Varighed: ca. 23'

MAURICE RAVEL
La Valse (1919-20), koreografisk digt

Varighed: ca. 12'

RICHARD STRAUSS: TILL EULENSPIEGELS LUSTIGE STREICHE

Af Jens Cornelius

Till Eulenspiegel var en gøgler og lurendrejer, der levede i 1300-tallets Tyskland. Der gik mange historier om ham, og tilnavnet Eulenspiegel fik han, fordi han med klogskab som en ugle ('Eule') viste folk deres sande billede i et spejl ('Spiegel').

Richard Strauss spejlede sig selv i figuren Till Eulenspiegel og planlagde at skrive en opera om ham. Det skulle være en satirisk forestilling om Strauss' egen kamp mod den træge og uforstående omverden. Det endte dog med, at han skrev et orkesterværk i stedet. Et af hans allermost veloplagede stykker, der er proppet med geniale idéer.

Strauss beskriver i musik nogle af historierne om Till Eulenspiegel. Violinernes indledning står for ordene "Der var engang...", og hornets tema er fortsættelsen: "... en fræk karl ved navn Till Eulenspiegel". Hornemaet vender tilbage mange gange i stykket, og det samme gør Till Eulenspiegels signatur, som er en drilsk melodi i klarinetten.

**Historierne om
Till Eulenspiegel blev
udgivet på dansk
allerede i 1500-tallet
med titlen 'Uglspil'.**

I den første scene sætter Till sig op på en hest og rider i bedste *Emil fra Lønneberg*-stil tværs gennem en markedsplads. Så stikker han af med sine syvmilestøvler på, og næste gang han dukker op, er han forklædt som præst! Till fornemmer godt, at han leger med ilden. Men inden det går galt, når han at more sig med en hel flok piger og forelsker sig i en af dem. Hun afviser ham desværre.

Så kommer den centrale episode, hvor Till stilles overfor byens lærde mænd. Hurtigt bliver konfrontationen vendt om, så Till sender en byge af forvirrende spørgsmål i hovedet på de langsommelige oldinge. Det er et selvportræt af Strauss, som følte sig højt hævet over sine gammeldags og konservative kritikere, hvis akademiske formuleringer her spilles af dybe, tørre træblæsere.

Nu strammes nettet for alvor om Till. En trommehvirvel annoncerer, at han dømmes til døden ved hængning. "Op ad stigen! Dér dingler han. Han mister pusten, et sidste spjæt – og Tills gang på jorden er forbi," var Strauss' egen beskrivelse af slutningen. Men han tilføjer en epiløg, hvor man hører "Der var engang"-temaet igen. Det hele var jo kun et eventyr.

MAURICE RAVEL: KLAVERKONCERT, G-DUR

Mit eneste mål har været at skrive en rigtig koncert, dvs. et brillant værk, der tydeligt viser solistens virtuositet uden at stræbe efter dybsindigheder. Som forbilleder har jeg valgt to komponister, der efter min mening bedst illustrerer dette: Mozart og Saint-Saëns.

Sådan præsenterede Ravel sin Klaverkoncert i G-dur for den franske presse, da musikken skulle uropføres i 1931. Det var typisk for ham at underdrive

sine egne præstationer, men også hyldesten til de elegante klassikere fra fortiden var karakteristisk. Ravel var selv klassicist – og hans nye klaverkoncert en født klassiker.

.....
Ravel var selv pianist, men ikke virtuos nok til at spille sine meget krævende klaverkoncerter.
.....

Klassiske idealer var ikke Ravels eneste forbillede. Han var også påvirket af jazz, der på den tid var ved at vælte europæisk musik helt omkuld. På trods af sin noble og intellektuelle stil var Ravel afgjort på jazzskernes side. I klaverkoncerten sætter jazzen masser af fingeraftryk med 'blue notes' overalt, med de glidende basuntoner og crazy fingerleg på klavertangenterne, især i sidste sats.

I midten står så til gengæld klaverkoncertens andensats, et mirakel af skønhed og ro. Den begynder med en flere minutter lang klaversolo i en tilsyneladende naiv stil. Mod slutningen af satsen dukker indledningens melankolske melodi op igen, denne gang spillet af engelskhorner (en af de største soloer for dette sjælfule instrument), mens klaverets filigranarbejde løfter musikken op i den syvende himmel.

De to ydersatser går derimod meget hurtigt. Orkestret er reduceret til lille størrelse, så indtrykket bliver endnu kvikkere. Slagtøjet fylder godt, og en grotesk stortromme og det herlige klaptræ træder tydeligt frem. Kravene til orkestrets musikere er meget høje, for klaverkoncerten er faktisk et stykke kammermusik i overformat, hvor alle mand skal være på dupperne.

.....
RICHARD STRAUSS: ROSENKAVALER-SUITE
.....

Richard Strauss' store opera *Rosenkavaleren* er et kærlighedseventyr fra aristokratiet om en marskalinde, hendes unge elsker Octavian, skønjomfruen Sophie og den klodsede, elskovssyge baron von Ochs.

Musikalsk set mixer Strauss to verdener fra fortiden: Mozarts æra i 1700-tallet og wienervalsens storhedstid fra midten af 1800-tallet. Denne 'retro-stil' var en stor overraskelse, da operaen kom frem i 1911, for Strauss var ellers berygtet som en musikalsk vildmand.

.....
Rosenkavaleren var Strauss' 5. opera. Den kom efter de meget voldsomme og brutale operaer Salome og Elektra
.....

Rosenkavaleren varer fire timer og er så elegant og melodøs, at den står højt på favoritlisterne. Men man kunne måske finde en nemmere måde at nyde den forførende musik? Sådan tænkte dirigenten Artur Rodzinski i 1944, da han lavede en koncertsuite med uddrag af operaen. Uden sangere – og uden at spørge Richard Strauss først.

Suitens indledende del er taget fra operaens svulmende forspil. Det er erotisk musik, som med tvivlsom diskretion gør det ud for den heftige elskovsscene mellem Marskalinden og Octavian, der har fundet sted inden tæppet går op. Operaens første scenebillede viser de to i en uglet seng.

Så følger duetten mellem Octavian og Sophie, som her 'synes' af en obo og et valdhorn. Octavian er på vegne af baron von Ochs sendt hen for at forære Sophie en sølvrose som kærlighedserklæring, men i stedet forelsker de to unge sig ved første blik. Og midt i det hele tramper den tåbelige baron forstyrrende ind.

Næste afsnit begynder med en stilfærdig vals, som i rigtig wienerstil kædes sammen med nye valsetemaer, indtil hele orkestret er samlet. Det afbrydes brat af en generalpause, som er det punkt i historien, hvor Marskalinden med knust hjerte må se i øjnene, at hun har mistet sin elsker til en yngre kvinde, Sophie.

Men suiten skal ende med et brag, og det gør den med en kraftfuld vals, der portrætterer den balstyriske baron von Ochs og livets evigt snurrende kærlighedskarrusel.

MAURICE RAVEL: LA VALSE

Ravels virtuose orkesterstykke *La Valse* fra 1920 er en hyldest til wienervalsens. En musikalsk afskedshilsen til den gamle verden, der var gået definitivt under i 1. Verdenskrig.

Ravel elskede højt både dans og dansemusik, og de fejende wienervalse mente han var allermest sødmefulde og nostalgiske. Den opfattelse benytter han med dobbelt synsvinkel i *La Valse*. Her møder man den sidste, skønne wienervals, inden valsens univers synker i grus.

På Ravels tid gik der rygter om, at han under dæknavn var ophavsmand til flere populære cafévalse – det er dog aldrig blevet bevist.

Musikken indledes i mørke og slørede klange, som om man langsomt suges tilbage til en tåget fortid. Efterhånden klarer billedet op, og derefter begynder valsemusikken at folde sig ud. Det ene valsetema tager det andet, og dansen bliver mere og mere intens.

Cirka trefjerdedele inde i stykket når intensiteten et berusende klimaks – men i de sidste minutter kollapser den kejserlige vals og alle dens prægtige omgivelser. Parallellen til Europas gamle, smukke verden, der var blevet smadret i 1. verdenskrig, er tydelig.

La Valse rummer dog stadig så megen charme, at det virtuose orkesterstykke kan høres som én stor kærlighedserklæring til wienervalsens. "Det er en slags hyldest til mindet om den store Strauss – ikke Richard, men den anden, Johann," skrev Ravel. "Min sympati for disse vidunderlige rytmer er jo velkendt."

Dirigent

David Afkham

Fotograf: Gisela Schenker

- David Afkham
- Tysk dirigent,
født 1983 i Freiburg
- Chefdirigent for
Spaniens Nationalorkester

Den unge dirigent David Afkham er blevet kaldt det største tyske dirigenttalent i sin generation. Siden 2014 har han været chef-dirigent for Spaniens Nationalorkester. Han er også blevet en fast gæst hos DR SymfoniOrkestret og dirigerer her i aften for 4. gang

David Afkham er 34 år, født i Freiburg og har iranske familierødder. Han var vidunderbarn på klaver og violin, men begyndte allerede som 15-årig at studere direktion. "Det var en søgen, ikke et karrierevalg", siger han selv, men han opdagede hurtigt, at det var netop dette, han ville. Han blev støttet med flere priser og legater, og i 2008 fik han sit gennembrud som vinder af Donatella Flick Dirigentkonkurrencen i London. Han var derefter i to år assisterende dirigent for London Symfoniorkester.

Man er heldig, når man som David Afkham får en sand mester som mentor, og det har han haft i form af den gamle hollandske dirigent Bernard Haitink. David Afkham tøver ikke med at kalde ham en faderfigur. Afkham har været Haitinks assistent ved koncerter med verdens førende orkestre, og det har givet ham en enestående start på karrieren.

David Afkham har allerede optrådt med mange af de store orkestre i USA, Tyskland og Storbritannien, og rækken bare vokser og vokser. Sidste sæson dirigerede han bl.a. Boston Symfoniorkester, Chicago Symfoniorkester og München Filharmonikerne.

I 2014 blev David Afkham udnævnt som – en meget ung! – chefdirigent for Spaniens Nationalorkester. Her var DR Symfoni-Orkestrets afdøde chefdirigent Rafael Frühbeck de Burgos gennem 16 år hans forgænger, og det er en smuk forbindelse til hans gode danske venner her i Koncerthuset.

Klaver

Pierre-Laurent Aimard

Fotograf: Marco Borggreve

-
- **Pierre-Laurent Aimard**
  - **Fransk pianist,
født 1957 i Lyon**
-

Pianisten Pierre-Laurent Aimard er en af vor tids største franske musikere. Han er netop fyldt 60 år og er på toppen af sin karriere: I år er han blevet belønnet med både den engelske Gramophone Award samt Europas største musikpris, Ernst von Siemens Musikpreis, på næsten 2 mio. kroner. I prisnomineringen kaldes Pierre-Laurent Aimard "en nøglefigur i vor tid musikliv".

Med sin fabelagtige teknik og sit skarpe intellekt kan Pierre-Laurent Aimard realisere alle musikalske udfordringer, og det bruger han i høj grad til at spille nyskrevet musik. Han har gennem årene uropført adskillige værker af modernismens største komponister, bl.a. Stockhausen, Boulez og Ligeti.

Ved siden af den moderne musik har Pierre-Laurent Aimard altid haft et kernerepertoire af klassikere fra Bach til Debussy og Ravel. Han har indspillet alle Beethovens klaverkoncerter sammen med dirigenten Nikolaus Harnoncourt og i 2010 Ravels til klaverkoncerter (G-dur koncerten samt klaverkoncerten for venstre hånd) sammen med Pierre Boulez.

Pierre-Laurent Aimard viste meget tidligt sine usædvanlige evner. Som 12-årig blev han opdaget af den store franske komponist Olivier Messiaen, der lod sin hustru, pianistinden Yvonne Loriod, stå for hans klaveruddannelse. 19 år gammel blev Aimard så udpeget af Pierre Boulez til at danne Ensemble intercontemporain, der er vor tids førende kammerorkester for ny musik.

I denne sæson giver Pierre-Laurent Aimard solokoncerter verden rundt fra Tokyo til New York, og han tager fat på en treårig periode som huskunstner i Londons kulturhus Southbank Centre. Ved siden af alle sine koncerter er Pierre-Laurent Aimard professor ved konservatorierne i Paris og Köln.

HVAD, HVOR OG HVORDAN I DR KONCERTHUSET

Restauranten: Supplér din koncertoplevelse med en hyggelig og lækker middag i DR Koncerthuset Restaurant. På drkoncerthuset.dk kan du læse mere om restauranten og månedens menu. Det er nødvendigt at reservere bord i forvejen, og det kan gøres på e-mail: book1bord@dr.dk eller telefonisk på 35206360 (hverdage 12-16).

Garderoben er bemanded, gratis og befinder sig i foyeren. Af sikkerhedshensyn er det ikke tilladt at medbringe overtøj og store tasker i koncertsalen.

Pausedrinken kan bestilles og forudbetales i baren inden koncerten – så står den klar til dig i pausen.

ZERVED: På koncertdagen kan du også købe din pausedrink ved hjælp af en smartphone:

- I Download gratis "Zerved" (via app-store eller Google Play)
- II Bestil og betal
- III Hent din drink i vores "Zerved-bar"

Parkeringen: Vi har fået nyt parkeringssystem, der er forudbetalt. Det vil sige, at man køber en P-billet i billetautomaten til et bestemt tidsrum og placerer den synligt i forruden på bilen. Det er ikke længere muligt at forudbetale sin parkering inde i DR Koncerthuset.

Rundvisninger: DR har en række rundvisnings-tilbud og tilpasser gerne rundvisninger efter dine behov. Besøg drkoncerthuset.dk.

Udlejning/konferencer: DR Koncerthuset danner en unik og professionel ramme om ethvert arrangement. Læs mere på DR Koncerthuset hjemmeside eller kontakt os direkte på email: lejkoncerthuset@dr.dk.

Gruppearrangementer: DR Koncerthuset kan altid skræddersy et gruppearrangement til dig, fx en middag med rundvisning og efterfølgende koncert. Du kan kontakte os på 35206100 eller på email: gruppesalg@dr.dk og få et uforpligtende tilbud.

FÅ NYHEDER OM DR KONCERTHUSET

Nyhedsbrevet: Få alle nyheder om kommende koncerter, konkurrencer og specialtilbud direkte i din indbakke. Tilmeld dig på drkoncerthuset.dk.

Facebook: Koncerthuset er også på Facebook. Her kan du få krydderier til din koncertoplevelse, kommentere, stille spørgsmål og få svar med det samme.

Følg os på facebook.com/drkoncerthuset.

DR's koncertvirksomhed støttes af blandt andre:

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
Augustinus Fonden
Beckett-Fonden
Oticon Fonden
Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens legat
Statens Kunstfond
Toyota-Fonden
S.C. Van Fonden
Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond
Damco. Global logistics. Individual solutions.
Daloon